

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ БАТЬКІВ «ПЕРША ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА ДИТИНІ»

(при укусах комах: комарів, мух, гедзів, клішів, мурах і павуків; побутові травми; при тепловому та сонячному ударі; при укусі змії; отруєння грибами).

Перша допомога при укусах комах: комарів, мух, гедзів, кліщів, мурах і павуків

Літо – пора відпочинку на природі, біля водойм, у лісі, де зазвичай багато комах. Що робити, якщо вас вкусили гедзя, мураха чи павук? Лікар-дерматовенеролог Тарас Боднар дає корисні поради. Адже щоб укуси минали для вас непомітно, потрібно їх правильно обробляти.

Комар

Укуси комарів на шкірі мають вигляд рожевих папул, що мають обриси кола, краплі. Якщо місце укусу розчісувати, воно стане червоного кольору, тому що слина комара потрапить в навколошні тканини, що посилить реакцію.

Бувають випадки, коли на місці укусу проявляється алергічна реакція з набряком.

Лікуємо укуси комарів:

Нашатирний спирт. Щоб зняти почервоніння від укусу комара і свербіж, обробіть шкіру ватним тампоном, змоченим в

розбавленому нашатирному спирті (столова ложка спирту на 3 столові ложки води) або в розчині питної соди (чайна ложка соди на склянку води).

Меновазин. Для того щоб зняти свербіж, набряк і роздратування, змастіть хворе місце спиртовою настоянкою меновазину. Це дуже ефективний засіб, нітрохи не гірший розрекламованих дорогих імпортних гелів.

Сода. Додайте до чайної ложки соди невелику кількість води, щоб вийшла густа маса. Зробіть з неї маленьку кульку і прикладіть до хворого місця. Зверху обмотайте мокрою тканиною. Через три години кульку поміняйте.

Сіль. Пухирі від комариних укусів швидко зникнуть, якщо ви натрете їх дрібною харчовою сіллю. Тільки розтирайте шкіру обережно, щоб не допустити пошкодження.

Муха

Укус мух залишає червону пляму і надзвичайно болючий слід. Комаха може переносити захворювання під назвою кроляча лихоманка. Симптоми: виразки на шкірі,

лихоманка, головний біль.

Для зниження неприємних проявів, а також ризику інфікування після укусу муhi осінньої жигалки або гедзя слід провести кілька нескладних заходів невідкладної допомоги:

- Промивання ранки великою

кількістю чистої протічної води.

- Обробка розчинами антисептиків: перекис водню, хлоргексидин, зеленка.
- Знизити прояви запальної реакції за допомогою спеціального засобу від укусу комах (бальзам Гардекс) або протизапальних медикаментів для локального зовнішнього застосування (мазь Локоїд).
- Боротися з можливими алергічними реакціями слід за допомогою доступних вам антигістамінних засобів, до яких відносяться Лоратадин, Діазолін, Супрастин, але після консультацій з лікарем.

Гедзь

Укус залишає помітну позначку з набряком навколо. У місці набряку виникає відчуття вогню. Укус викликає свербіж, запаморочення, не виключено інфікування.

допомогти тому, кого вкусив гедзь?

Щоб уникнути того, що слина гедзя почне збільшувати ділянку свого впливу, укушене місце необхідно придавити пальцем. Потім прикладіть лід або щось холодне, щоб вгамувати зудять відчуття.

Дуже важливо промити укус водою з використанням мила. Вода повинна бути прохолодною, бо тепла здатна посилити свербіж і відчуття вогню. Мило краще брати без косметичних добавок – дитяче або господарське.

Змастити укус спиртом або перекисом водню. Після цього можна нанести йод або зеленку. Продезінфікувати ранку дуже важливо, щоб не дати розвинутися запаленню та уникнути потрапляння до неї вторинної інфекції.

Укус гедзя лікується в домашніх умовах. Рідко трапляється так, що потерпілого потрібно госпіталізувати. Втручання медиків необхідно, якщо було нанесено безліч укусів або у людини розвинулися сильні алергічні прояви.

Народні та домашні методи лікування підійдуть для того, щоб прискорити процес одужання. Для цього завжди можна використовувати ті засоби, що є під рукою.

Лікуйте укус комахи наступними способами:

- Пов'язка з розчином соди або борною кислотою допоможе вгамувати свербіж.
- Соком подорожника просочують стерильну серветку і прикладають до ранки.

Павук

Наслідки його укусу можна відчути за кілька годин, коли виникає вторинна біль.

При укусах павуком дорослої людини або дитини розвивається найсильніша інтоксикація організму, тому потрібно швидко надати потерпілому першу допомогу. Якщо людина встигла побачити нападника і визначила його принадлежність до отруйних видів, то обов'язково буде потрібно лікарське втручання. Слід викликати бригаду «швидкої допомоги», а тільки потім намагатися полегшити стан потерпілого. Запобігти поширенню отрути в організмі допоможуть такі заходи:

- Місце укусу необхідно ретельно промити під струменем холодної води, використовуючи господарське мило;
- при пошкодженні кінцівки її слід знерухомити для профілактики проникнення отрути в підшкірну клітковину і здорові ділянки тканин;
- місце укусу потрібно обробити розчинами з антисептичною протимікробною дією: перекис водню, хлоргексидину біглюконат, йод, зеленка, етиловий спирт, мірамістин, фурацилін;
- локалізувати зону поширення токсинів можна перетягуванням руки або ноги (без порушення кровообігу!) еластичним бинтом трохи вище області укусу;
- на почервонілу ділянку шкірних покривів накласти холодний компрес у вигляді шматочків льоду, обгорнутих щільною тканиною.

Якщо сталася втрата свідомості, то допомога при укусі павука полягає в спостереженні за потерпілим до прибуття машини «швидкої допомоги»; потрібно

- Вгамувати біль і усунути набряклість допомагає сік свіжого полину.

Кліщ

Найбільш небезпечними для людини є кліщі, так як вони переносниками небезпечних захворювань, деякі з яких можуть призвести до незворотних змін та навіть смерті. Ротовий апарат цього паразита влаштований таким способом, що дає можливість глибоко і міцно присмоктатися до шкіри. При цьому завдяки сліні кліща, що має анестезуючу властивість, людина не відчуватиме болю і може виявити на своєму тілі кліща лише за декілька днів. Може вийти, що кліщ васкусив і відвалився. Тоді в місці укусу буде червона пляма окружністю в кілька сантиметрів, а в центрі – чорна або червона точка. В такому випадку слід терміново звернутися до лікаря-інфекціоніста.

Що ж робити в домашніх умовах, при укусі кліща, коли немає можливості потрапити в лікарню? Є кілька способів виходу із ситуації:

За допомогою нитки. На підставу тіла кліща накидають петельку і акуратно витягають, розхитуючи з боку в бік.

Пінцет. Тут важливо стежити, щоб не було розриву тільки паразита, і його голова не залишилася в рані.

Шприц. Обрізають кінчик шприца, прикладають його до комахи і поршнем, створюючи вакуум, її повільно витягають.

Олійний розчин. Паразита в рані і довкола широко змащують олійним розчином, що не пропускає повітря, комаха починає задихатися і сама відпадає.

Існують спеціальні пристосування, для видалення кліщів.

є спеціальний затискач, придбати можна в будь-якій аптекі. Місце укусу змастити антисептиком, будь-яким. В будь-якому разі паразита треба спробувати показати інфекціоністу для швидкого встановлення чи не вкусила вас заражена комаха і чим заражена.

Мураха

При укусі мураха виділяє токсин, який викликає алергічну реакцію. Постраждалі місця візуально схожі на укуси бліх, але жало мурашки спричиняє миттєвий гострий біль. Тому необхідно запобігти інфікуванню ранки і заспокоїти сверблячу шкіру.

Що робити при укусі мурашки?

- Промити це місце мильною водою.

Покласти лід на 10-15 хвилин.

Змастити антисептиком (краще 70% спиртом або горілкою).

При сильному свербінні і почервонінні можна

застосувати аптечні засоби від укусів мурах (бальзами або мазі): «Золота Зірка», «Вітаон», «Феністил гель», «Адвантан».

Вирушаючи в зону ризику, додайте до своєї аптечки першої допомоги протианафілактичний пакет. Укуси мурашок для дітей представляють не більше небезпеки, ніж для дорослих, якщо не більше. Важко вмовити малюка не розчісувати пошкоджене місце, тому скористайтесь аптечними мазями або народними засобами для зняття свербіння. Якщо дитина все-таки розчухує це місце, накладіть пов'язку або заклейте дихаючим бактерицидним лейкопластиром.

Закрійте рану стерильною марлевою серветкою і накладіть пов'язку.

При серйозних порізах і ранах:

Якщо у потерпілого сильна кровотеча, підніміть уражене місце вище рівня грудей і щільно притисніть край рані стерильною марлевою серветкою або згортком з чистої тканини. Якщо потрібно – тримайте серветку протягом 10-15 хвилин, поки кровотеча не припиниться.

- Обробіть край рані протимікробними, антисептичними засобами.
- Покладіть на рану стерильну марлеву серветку і зафіксуйте її бинтом (хусткою або іншою чистою тканиною). Пов'язка не повинна бути занадто тugoю. Якщо кров просочилася через першу пов'язку, накладіть другу – давлячу пов'язку.

Увага! Не знімайте попередню пов'язку, так як можете пошкодити кров'яний згусток, який вже утворився, і кровотеча відновиться.

При опіках:

- Якщо опік термічний, охолодіть пошкоджену область струменем холодної води, замороженим м'ясом з холодильника або шматочком льоду, обернувши лід або м'ясо тонким рушником. Охолодження повинно тривати не менше 15 хвилин.
- Щоб запобігти проникненню інфекції, на обпечене місце потрібно накласти суху, нещільну, стерильну пов'язку. Увага! Ні в якому разі не можна використовувати присипки і мазі (особливо на жировій основі). Під ними температура обпалених тканин буде знижуватися набагато повільніше. Дуже небезпечно змащувати опік спиртом або одеколоном – викличете бальовий шок.

- За хімічного опіку уражене місце треба промити великою кількістю води. Змишаючи хімічну речовину, вода зменшує її концентрацію. Якщо кислота або луг (наприклад, каустична сода, негашене вапно) потрапили на шкіру через одяг, то спочатку треба їх змити, а потім обережно розрізати і зняти з потерпілого мокрий одяг.
- При опіку лугом стерильний шматок бинта чи марлі змочують розчином борної кислоти (чайна ложка на склянку води) або слабким (трохи кислим) розчином оцту і накладають на місце опіку.
- В тому випадку коли опік викликаний кислотами, марлю просочують розчином харчової соди (чайна ложка на склянку води).

Важливо!

Великі і глибокі опіки іноді ведуть до виникнення опікової хвороби. При цьому спостерігається ослаблення діяльності серця, порушення функцій нирок, печінки, всіх видів обміну речовин в організмі. У потерпілого частіше пульс, підвищується температура тіла, пропадає апетит, іноді буває блівота. Важкі, великі опіки небезпечні тим, що можуть викликати шок – різке пригнічення життєво важливих функцій організму, що призводять іноді до трагічного результату.

Такому хворому потрібно максимальний спокій і якнайшвидша медична допомога. Все що ви можете зробити в цьому випадку – це дати йому 15-20 крапель настоянки валеріани, загорнути його в чисте простирадло і чекати приїзду швидкої допомоги.

Дуже важливо! Звертайтесь до лікаря!

Обов'язково потрібно звертатися за медичною допомогою, якщо:

перевернути людину на бік і стежити, щоб постраждала особа не захлінулася власними блювотними масами.

Побутові травми. Перша допомога

Побутові травми. Як надати першу допомогу

Як їх розрізнати.

При саднах і подряпинах ушкоджується тільки поверхневий шар шкіри. При порізах – всі її шари, а в ряді випадків і тканини, які лежать нижче. Опік – це пошкодження тканин в результаті впливу надмірно високої температури, електричного струму або хімічної речовини. В побуті найбільш поширений перший – термічний – тип опіків.

При невеликих порізах і ранах:

Промийте рану 3%-ним перекисом водню, а при його відсутності – чистою (по можливості охолодженою кип'ячену) водою з мілом за допомогою ватного або марлевого тамponsа. Добре змийте мило водою.

Рекомендуємо! Перев'язувати подряпину, невелике садно потрібно тільки в тому випадку, коли необхідно зупинити кровоточу або не дати цьому місцю травмуватися повторно. Відкрита подряпина (садно) зазвичай заживає швидше.

Висушіть шкіру навколо рани, обробіть її край 5% настоянкою йоду або іншим антисептичним засібом.

- При порізі спостерігається сильна кровотеча, що супроводжується великою втратою крові.
- Додатково накладена пов'язка, що давить швидко просочується кров'ю.
- Рана отримана від укусу тварини або людини.
- Довжина порізу більш 2 см, рана глибока, її край розійшлися – доведеться накласти шви.
- Рана забруднена, а людина при цьому раніше не була щеплена проти правця або був щеплений більше 5 років тому.
- Поріз або садно розташовані в області голови, і це супроводжується нудотою і блівотою.

До речі, про забой

Крім порізів і опіків дуже поширені забой. І чимало проблем в цьому випадку доставляють гематоми, а просто кажучи – синці. Вони “цвітуть” практично всіма кольорами веселки: від червоного, лілового, вишневого та синього до жовто-зеленого і жовтого.

У перші 10-15 хвилин після падіння до забитого місця потрібно прикласти бутель з льодом або заморожений шматок м'яса чи пакет із замороженими овочами з морозильника. Це допоможе зменшити набряклість. А густо намазаний на забите місце гель-ангіопротектор посприяє якнайшвидшому розсмоктуванню синця.

Прекрасно сприяє розсмоктуванню синцю лист алое, а також ватно-марлевая подушечка, змочена в яблучному соку, розведеному водою в пропорції 1: 1.

Будьте здорові